

AMNESTY

MEDLEMSBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL | NR 1 FEBRUAR 2015

FRANK HVAM I KRIG

Komikeren Frank Hvam går til angreb på Danmark som krigsførende nation.

FLUGTEN IND I HELVEDE

Fotoreportage fra Columbia, hvor millioner af flygtninge fra guerillakrigen kæmper for at overleve.

FORT EUROPA ER LUKKET

Grafik over den syriske flygtningekrise og de farlige flugtruter ind i EU.

KOM MED TIL LANDSMØDE

Mød stærke menneskerettighedsforkæmpere på landsmødet den 25.-26. april.

TEMA: DANMARK LUKKER DØREN

FLUGTEN FRA SYRIEN

MEMBERSHIP FOR DANISH BRANCH
OF AMNESTY INTERNATIONAL

AMNESTY
INTERNATIONAL

Redaktør: Ole Hoff-Lund, ohl@amnesty.dk
Ansvarshavende: Lars Normann Jørgensen
Redaktion: John Nielsen, Nora Rahbek Kanafani og Bjarke Windahl Pedersen
Design: Dorte Kayser, Datagraf Communications
Produktion: Datagraf Communications
Oplag: 85.000 **ISSN:** 0906-4184
Abonnementspris: 200 kr. pr. år

Udkommer næste gang: 2. juni 2015
 (deadline 10. maj)

Artikler, der er underskrevet med navn, kan indeholde synspunkter, der ikke nødvendigvis reflekterer Amnesty Internationals holdning. Eftertryk med kildeangivelse er kun tilladt efter forudgående aftale med redaktionen.

Miljøcertificeret: Svanemærke godkendt

Amnesty International

Gammeltorv 8, 4. og 5. sal
 1457 København K
 Tlf. 33 45 65 65
 Fax 33 45 65 66
 www.amnesty.dk
 amnesty@amnesty.dk

Forsidefoto: Scanpix

Amnestys redaktør:
Ole Hoff-Lund

LEVE YTRINGSFRIHEDEN

Den 7. januar var en mørk dag for ytringsfriheden og den frie presse, da 12 medarbejdere på magasinet Charlie Hebdo blev dræbt i Paris. Denne tegning er doneret af den franske kunstner Lucille Clerc til dette nummer af AMNESTY til minde om de dræbte og til forsvar for ytringsfriheden.

Foto: Jakob Boserup

10 TEMA De uønskede

Muhammed svømmede i ni timer, før han reddede sig selv i land. Adnan takkede Gud for, at han ikke havde sin hustru og deres børn med, da han så sin vens familie drukne på Middelhavet. Ferhad rejste, da militæret opsøgte ham midt om natten. Nu har de klaret turen til Danmark og sidder med hvert deres håb om at gense deres familier. Mød tre flygtninge, som ventede, til de ikke kunne holde krig og kaos ud længere. I Syrien var de en ressource. I Danmark er de et problem, som politikerne vil have ud.

14 TEMA Hold jer væk

Danmarks nye lov for syriske flygtninge vil begrænse mulighederne for familiesammenføring. Det møder massiv kritik fra organisationer og eksperter, der mener, at regeringen bryder med internationale konventioner udelukkende for at sende et klart signal til flygtninge og menneskesmuglere om at holde sig væk fra Danmark og søge andre steder hen i Europa. Men loven har bred opbakning i Folketinget. Og flere partier er klar til at stramme mulighederne for familiesammenføring yderligere.

20 En perlerække af fiaskoer

"Jeg er tilhænger af at afvikle al militær aktivitet. Der bør ikke falde en eneste bombe med Dannebrog på i den muslimske verden, for det hele kommer til at handle om hudfarve og religion, og vi efterlader et forfærdeligt rod". Sådan siger komikeren Frank Hvam, da AMNESTY spørger ham, hviklet menneskerettighedsspørgsmål, der optager ham mest lige nu. "Langt hen ad vejen har vores ambition om at pådutte dem vores værdier slået fejl", siger Frank Hvam, der har været medlem af Amnesty siden 2008.

24 Flugten ind i helvede

Anna Suarez tog flugten, men fandt ikke freden. Hendes familie blev dræbt af den columbianske guerilla FARC, og i dag kæmper hun for at holde sig selv og sine to børn i live i et af verdens farligste slumkvarterer. AMNESTY bringer en fotoreportage fra Ciudad Bolivar, hvor hundreder af fordrevne columbianere hver dag ankommer, fordi de ikke har andre steder at flygte til. Over fem millioner mennesker er drevet på flugt under årtiers væbnet kamp i det fattige land.

Foto: Lærke Posselt

Foto: Steffen Stubbøger

Nu har regeringen jo været ude at sige, at der er ingen som helst problemer med konventioner og internationale forpligtelser. Vi mener, at der skal mere til at løse problemet, og derfor melder spørgsmålet sig: Kunne man sige, at den periode, der går, før man får lov til at få familiesammenføring, var endnu længere end det, regeringen lægger op til?

V Karsten Lauritzen, Venstre, retsordfører, JP, oktober

4 Nyheder

Se et udpluk af Amnestys resultater i 2014.

8 Flugten til EU

EU reagerer på den syriske flygtningekrise ved at lukke grænserne.

10 De uønskede

Mød tre syrere, som har kæmpet sig til Danmark.

14 Hold jer væk

Ny dansk lov er et signal til flygtninge om at tage andre steder hen.

16 Et folk på flugt

Stor infografik over vor tids værste flygtningekrise.

18 Vi kan ikke give hånd til djævelen

FN's afgående menneskerettighedschef taler ud om krigen i Syrien.

20 En perlerække af fiaskoer

Interview med komikeren Frank Hvam.

22 Amnesty dokumenterer

Amerikansk senatsrapport tegner et chokerende billede af CIA's tortur af fanger.

24 Flugten ind i helvede

AMNESTY har besøgt Columbias farligste slumkvarter.

30 Amnesty Live

400 skoleelever lærer om aktivisme og menneskerettigheder.

USA BEKRÆFTER CIA'S TORTURMETODER

Ny rapport giver chokerende indblik i de torturmetoder, som CIA anvendte mod fanger i hemmelige fængsler.

Den sidste rest af tvivl om, hvorvidt USA brugte tortur mod fanger i krigen mod terror, blev manet i jorden, da den amerikanske senator Diane Feinstein i december offentliggjorde en rapport, der giver et chokerende billede af CIA's afhøringsmetoder.

Rapporten på 500 sider er kun et sammendrag af en over 6.000 sider lang rapport, der fortsat holdes tilbage af Det Hvide Hus og forventes at indeholde endnu flere belastende informationer. Gennem fem år har en særlig senatskomité indsamlet og gransket millioner af hemmeligholdte dokumenter, optagelser og indberetninger fra CIA og andre myndigheder, og konklusionen er klar: CIA's øverste ledelse har vildledt politikerne om omfanget og brutaliteten af torturen, og de har bevidst overdrevet værdien af de informationer, som kom ud af det.

Som hunde i en kennel

Amnesty har siden 2006 anklaget USA for tortur ved at benytte de såkaldte udvidede forhørsmetoder: Waterboarding, søvnberøvelse, langvarig isolation, dødstrusler, vold

og ekstrem støj og kulde. Rapporten tilføjer nye sider til CIA's torturkatalog, og den må efter Amnesty's opfattelse føre til et retsopgør med de ansvarlige jurister, politikere og CIA-ansatte, der udtænkte, beordrede og gennemførte torturen.

Rapporten viser, at CIA opbevarede i alt 119 fanger i måneder og år i hemmelige fængsler uden omverdensens vidende. Mange af torturmetoderne var godkendt af det amerikanske Justitsministerium under præsident George W. Bush, men fangerne har også været udsat for metoder, der ikke havde fået grønt lys.

Flere fanger blev forhindret i at sove i op til 180 timer ad gangen, nogle fik at vide, at de ville blive dræbt, og i et hemmeligt fængsel i Afghanistan kaldet Salt Pit godkendte CIA's læger brugen af såkaldt anal fodring for at vinde "total kontrol over fangen". En anden fange blev overhældt med vand og døde af kulde, lænket til et koldt cementgulv. En CIA-ansat beskriver fængslet som en grotte, mens en anden fortæller, at fangerne "bogstaveligt talt lignede hunde i en kennel".

CIA-ansatte protesterede

Den første fange under CIA's fangeprogram, Abu Zubaydah, blev udsat for waterboarding i et hemmeligt fængsel i Thailand. Allerede få dage efter, at Justitsministeriet havde givet tilladelse til waterboarding, blev afhøringerne så ekstreme, at flere CIA-officerer ifølge rapporten var på grådens rand og ved at kaste op. Efter en af sessionerne lå Abu Zubaydah livløs, og "der steg bobler ud af hans åbne mund".

Nogle af CIA-agenterne sendte beskeder til CIA's hovedkvarter i Virginia, hvor de rejste tvivl om metodernes lovlighed og nytteværdi, men de blev fuldstændig afvist af daværende CIA-chef Jose A. Rodriguez:

"Jeg opfordrer kraftigt til, at I afholder jer fra enhver spekulation om lovligheden af en given aktivitet. Det er godkendt og blåstempelt på højeste niveau i agenturet".

Ud af de i alt 119 personer, der var tilbageholdt under CIA's hemmelige fangeprogram, var mindst 26 af dem uskyldige, fastslår rapporten. En del af dem blev pågrebet, fordi andre fanger havde angivet dem, mens de blev tortureret.

Udenrigsminister Martin Lidegaard (R) opfordrer ligesom Amnesty til at retsforfølge de ansvarlige:

"Det er regeringens klare holdning, at stater, der har tiltrådt FN's torturkonvention, har en pligt til at efterforske og, hvis der er grundlag for det, retsforfølge torturforbrydelser. Det forventer vi også, at USA gør", skriver han til Folketingets udenrigsudvalg.

Læs interview med Amnestys CIA-researcher Julia Hall på side 29.

” Jeg er bange for, at vi forpasser vores mulighed for at påvirke Kina, hvis vi ikke respekterer de spilleregler, vi har sat for dialogen.

Udenrigsminister Martin Lidegaard (R) afviser at mødes med Tibets åndelige leder, Dalai Lama, der kommer til København i februar. Her ses han med præsident Obama i 2014.

BHOPAL 30 ÅR EFTER GIFTKATASTROFEN

Natten til den 3. december 1984 blev den indiske by Bhopal ramt af verdens værste giftkatastrofe, da den amerikanske virksomhed Union Carbide (i dag Dow Chemical) lakkede giftgasser. Omkring 10.000 indbyggere døde umiddelbart efter, og mange flere har fået deres liv

og helbred ødelagt. De overlevende kæmper stadig for at få kompensation fra Dow.

Dengang var fotograf Raghu Rai på stedet. Amnesty sendte ham tilbage 30 år senere, hvor han mødte 90-årige Rampyari Bai, som boede tæt på fabrikken med sin søn og svigerdat-

ter, der var gravid i syvende måned. Da gassen ramte, fik svigerdatteren veer. Både hun og barnet døde.

Rampyari fik kræft og åndedrætsproblemer, men hun fortsætter kampen for at få en rimelig erstatning. Hun siger, at det holder hende i live.

Jeg vil ikke stoppe min kamp mod regeringen. Jeg vil kæmpe indtil mit sidste åndedrag.

Foto: Raghu Rai

PALÆSTINENSERNE TILSLUTTER SIG STRAFFEDOMSTOL

Den palæstinensiske præsident Mahmoud Abbas anmodede nytårsdag officielt om, at Palæstina optages under Den Internationale Straffedomstol (ICC). Palæstinenserne håber at kunne bruge ICC til at retsforfølge israelere for deres handlinger på Vestbredden, i Gaza og Østjerusalem, som Israel har holdt besat siden 1967.

Anmodningen blev fordømt

af både Israel og USA. Israel reagerede desuden ved at indfryse den skat, som Israel ifølge Oslo-aftalen opkræver på vegne af det palæstinensiske selvstyre, mens USA truer med at fjerne sit årlige tilskud på 500 millioner dollars til palæstinenserne.

Amnesty kritiserer sanktionerne og truslerne og hilser Palæstinas medlemskab velkommen. "Palæstinenserens tiltag kan

bidrage til at gøre op med brud på international lov ved at give begge sider adgang til retfærdighed for krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskehed", siger Philip Luther, chef for Amnesty i Mellemøsten og Nordafrika.

Ifølge FN's generalsekretær Ban Ki-moon vil palæstinenserne kunne slutte sig til ICC den 1. april 2015.

Den palæstinensiske minister Ziad Abu Ein (tv) døde den 10. december, da han deltog i en demonstration, der ville plante 300 oliventræer ved en ulovlig israelsk bosættelse. Øjenvidner og journalister siger, han fik et ildebefindende efter at have fået tæsk af israelske soldater, som også affyrede tåregas.

Foto: Scampix

📍 Mellemøsten

Islamisk Stat i **Irak** har taget kvinder og piger helt ned til 12-år som sexslaver, dokumenterer Amnesty på baggrund af interviews med 42 kvinder fra det religiøse mindretal yazidierne. Kvinderne blev tilfangetaget under IS fremmarch i sensommeren, og størstedelen af dem har siden formået at flygte.

📍 USA

35 fanger blev henrettet i **USA** i 2014 fordelt på syv delstater. Dermed fortsætter antallet af årlige henrettelser med at falde i forhold til højdepunktet i 1999, hvor der var 98 henrettelser. De syv stater er: Texas, Florida, Oklahoma, Missouri, Ohio, Georgia og Arizona.

📍 Europa

I januar angreb og dræbte islamistiske terrorister 12 medarbejdere på det franske satire-magasin Charlie Hebdo, der er berømt og berygtet for sine politiske og religiøse karikaturer. Amnesty fordømmer angrebet i **Frankrig** og kalder den menneskelige tragedie for en mørk dag for ytringsfriheden og den frie presse.

📍 Asien

Oppositionslederen i **Rusland**, Alexei Navalny, blev kort før nytår idømt en betinget fængselsdom på tre og et halvt år for svindel mod det franske kosmetikfirma Yves Rocher. Både EU og USA har kaldt dommen politisk motiveret, og Navalny selv fastholder, at dommen skyldes hans modstand mod præsident Putin. Yves Rocher afviser at være offer for svindel fra Navalny.

📍 Syd- og Mellemamerika

Fem år efter jordskælvet i **Haiti** er titusinder af mennesker stadig hjemløse. Med tvangsrydninger og kortsigtede boligløsninger har myndighederne svigtet de mennesker, som har mistet alt i jordskælvet, kritiserer Amnesty i en ny rapport om situationen.

📍 Afrika

Den militante islamistiske gruppe Boko Haram har angrebet en række landsbyer i **Nigeria**, i hvad der kan være gruppens hidtil drabeligste angreb mod civile. Satellitbilleder fra Amnesty viser omfanget af massakren, som kan have kostet hundredvis af mennesker livet.

RAPPORT OM ERITREA ER MISVISENDE

Massiv kritik har fået Udlændingestyrelsen til at trække konklusionerne tilbage i rapport om Eritrea.

En ny rapport fra Udlændingestyrelsen om Eritrea må ikke indgå i de danske myndigheders vurdering af eritreanske asylansøgere. Det mener Amnesty, som kritiserer valget af kilder, den manglende efterprøvning af påstandene i rapporten, den selektive sammenfatning af kildernes udsagn samt konklusionen

om, at asylansøgere ikke længere er i risiko for overgreb, hvis de sendes tilbage til Eritrea efter at være flygtet illegalt.

En konklusion, som Udlændingestyrelsen selv har måttet ændre, efter en række andre kilder, herunder rapportens egen hovedkilde og senest en af styrelsens egne researchere, har mod-

sagt udlægningen af situationen i Eritrea.

”I værste fald er det liv, der står på spil, når vi behandler asylsager fra mennesker, der er flygtet fra et styre så lukket og autoritært som det eritreanske. Derfor er det helt afgørende, at fagligheden i de rapporter, som indgår i asylbehandlingen, er af højeste kvalitet. Det er Eritrea-rapporten ikke”, siger Claus Juul, juridisk konsulent i Amnesty Danmark.

Trods den sønderlemmende kritik holder styrelsen fast i, at rapporten er fagligt i orden, og at den vil indgå i behandlingen af asylsagerne.

Situationen i Eritrea involverer tidsubestemt tvungen værnepligt, fraværet af et uvildigt og velfungerende retssystem, forfølgelse af enhver politisk opposition og en total mangel på fri presse. Derudover nægter styret i Eritrea, hvor der aldrig har

været afholdt frie valg, at lade FN's specialrapportør rejse ind i landet for at dokumentere forholdene.

Derfor vakte det stor opsigt, da Udlændingestyrelsen efter en 16 dages mission, godkendt af styret i Eritrea, vendte hjem med nyheden om, at forholdene var så forbedrede, at desertører frit kunne vende hjem uden risiko for overgreb.

”Det ligner bestillingsarbejde for at opnå en bestemt konklusion”, lød et af kritikpunkterne fra Amnestys Eritrea-researcher Claire Beston.

Justitsminister Mette Frederiksen (S) har over to omgange forlangt en redegørelse fra Udlændingestyrelsen, ligesom hun i et åbent samråd selv har måttet forsvare sig mod beskyldninger om politisk bestillingsarbejde. Folketingets Ombudsmand overvejer fortsat, om han skal gå ind i sagen.

Hundredvis af asylansøgere fra Eritrea protesterede i København i december.

Foto: Ditte Valente/Polfoto

” Vi skylder en stor tak til alle, der på den ene eller anden måde har bidraget til, at vi nu er nået frem til denne afgørelse, og en særlig tak til Amnesty International, der kom os til undsætning.

Sylvester Kogbara, formand for Bodo Council of Chiefs and Elders, efter at Shell den 7. januar udbetalte 526 millioner kroner i erstatning til 30.000 indbyggere i Niger Delta for to store olieudslip i 2008, som Amnesty har dokumenteret.

Foto: Scamix

DET OPNÅEDE VI I 2014

Amnesty arbejder kontinuerligt på hundredvis af personsager og lægger pres på myndighederne for at sikre retfærdighed. Her er et lille udpluk af vores resultater i 2014. Tak for din støtte!

IRAN: Ghoncheh Ghavami

Den 25-årige iranske kvinde demonstrerede i foråret for kvinders ret til at se volleyball og fik en dom på et års fængsel for ”at sprede propaganda mod staten”. Efter massivt internationalt pres blev hun løsladt mod kaution i november.

RUSLAND: Mikhail Kosenko

Den russiske aktivist blev idømt livsvarig, psykiatrisk forvaring efter en demonstration mod Putin. Han var en af Amnestys udvalgte Skriv for Liv sager i 2013, og tusindvis af mennesker aktionerede på hans sag. Kosenko er nu løsladt, men er fortsat under psykiatrisk opsyn.

UGANDA: Anti-homolov

Ugandas parlament vedtog en omstridt anti-homolov, som giver livstidsfængsel for homoseksualitet. Landets forfatningsdomstol har nu underkendt loven, da der var for få parlamentsmedlemmer til stede til at vedtage den.

MOZAMBIQUE: Voldtægtslovgivning

Et nyt lovforslag i Mozambique ville give strafrihed til voldtægtsmanden, hvis han giftede sig med offeret. Loven er nu forkastet.

GUANTÁNAMO-FANGER LØSLADT

Antallet af indsatte i den amerikanske Guantánamo-lejr på Cuba falder i takt med, at flere lande har meldt sig til at modtage nogle af de fanger, der i princippet er løsladt, men som ikke kan vende tilbage til deres hjemlande af frygt for repressalier.

I november blev fem fanger løsladt til Georgien og Slovakiet, i december blev seks mænd fløjet til Uruguay, og i januar fulgte yderligere fem løsladelser til Oman og Estland. Fangerne har tilbragt mere end 12 år bag tremmer uden hverken anklage eller dom.

Løsladelseerne hilses velkommen af Amnesty, der dog kritiserer USA's myndigheder for ikke at afvikle Guantánamo hurtigt nok.

"USA var det første land, der fløj mennesker til månen. Alligevel er det

tilsyneladende umuligt for dem at lukke et fængsel inden for en overskuelig tidsramme", lød det i Amnesty seneste rapport om Guantánamo, hvor 122 mænd stadig er fængslet.

Fire Guantánamo-fanger nyder friheden i Uruguay.

Foto: Polfoto

USA HENRETTEDE USKYLDIG 14-ÅRIG

For 70 år siden måtte fængselspersonalet i South Carolina tage utraditionelle metoder i brug for at gennemføre en henrettelse. De placerede en tyk telefonbog på sædet af fængslets elektriske stol, og så kunne det akkurat lade sig gøre at sætte elektroderne på den blot 14-årige dreng George Stinney.

Tre måneder før var Stinney blevet dømt til døden, efter han ifølge politiet havde tilstået mordet på to jævnaldrende piger. Et vidne havde desuden set de tre børn plukke blomster sammen. Selvom George Stinneys egen søster holdt fast i, at hun havde været sammen med ham hele den dag, drabene skete, var politiets beviser nok for de 12 mandlige, hvide jurymedlemmer, der efter en tre timers retssag

blot skulle bruge ti minutter på at kende Stinney skyldig.

Lige siden har hans søster kæmpet for at få rensset sin bror – og i december lykkedes det endelig, da en dommer efter en ny gennemgang af sagen omgjorde kendelsen over Stinney.

Foto: Scampix

FREMSKRIDT – TILBAGESKRIDT

- + En fangeudveksling kan blive begyndelsen på en historisk forsoning mellem Cuba og USA, der afbrød de diplomatiske forbindelser i 1960. Præsidenterne Barack Obama og Raul Castro lagde i december begge op til en normalisering af forholdet.
- + Efter over 20 års kampanjer og diplomatiske slagsmål i FN's generalforsamling trådte den nye våbenhandelsstraktat (ATT) i kraft den 24. december. Traktaten sætter vigtige begrænsninger for international handel med våben.
- + En ny lov gør Mozambique til et af de få afrikanske lande, som tillader abort. Loven gør det muligt at få abort inden for de første 12 uger af graviditeten, men perioden kan forlænges, hvis graviditeten skyldes voldtægt. Tidligere var abort kun tilladt, hvis kvindens liv var truet.
- + En række konventioner om blandt andet tortur, børns rettigheder, handicap og racediskrimination bliver ikke en del af dansk lov under den nuværende regering. Dermed går regeringen imod flertallet i det ekspertudvalg, som har brugt to år på at undersøge spørgsmålet.
- + Et Talebanangreb mod en skole i Peshawar i Pakistan dræbte i december 142 mennesker, heraf 132 elever. Som reaktion vil Pakistan nu henrette op mod 500 dødsdømte fanger. I december udførte landet de første henrettelser siden 2012.
- + Justitsministeriet og Rigspolitiet arbejder på at genindføre den kritiserede sessionslogning, hvor alle danskeres brug af internet bliver overvåget. Sidste sommer afskaffede Justitsministeriet sessionslogning efter en dom fra EU-domstolen.

DANMARK: Mærkningsordning for politi

Amnesty har i lang tid kæmpet for, at politiets uniformer bliver mærket med en form for ID, så tjentene altid kan identificeres efter en politiaktion. I 2014 blev det endelig officielt, at en mærkningsordning er på vej.

SUDAN: Meriam Ibrahim

Højgravide Meriam stod til dødsstraf og 100 piskeslag for at gifte sig med en kristen mand, og hun nåede at føde sin datter i fængslet. Sagen blev taget op ved en appeldomstol, efter at Amnesty afleverede mere end én million underskrifter for Meriam. Hun blev frikendt for alle anklager.

DANMARK: Hjælp til transkønnede

Et nyt lovforslag fra regeringen betyder, at transkønnede danskere i fremtiden kan foretage juridisk kønsskifte uden at blive tvangskastreret eller få en psykiatrisk diagnose.

KINA: Li Yan

Den 43-årige kvinde Li Yan blev i 2011 dømt til døden for mordet på sin voldelige ægtemand. Højesteret har efter flere års pres fra Amnesty og andre organisationer besluttet at bremse henrettelsen og lade hende få en ny retssag.

MAROKKO: Ali Aarrass

Gennem 12 dage blev Ali udsat for voldsom tortur og senere dømt på baggrund af sine tilståelser under tortur. I juni besluttede Marokko at genåbne Alis sag. Myndighederne bekræfter, at det sker som direkte konsekvens af Amnestys arbejde.

Flugten til EU

Kun en brøkdel af de syriske flygtninge finder vej til Europa. Alligevel gør EU's medlemslande, hvad de kan for at fralægge sig ansvaret. Et skænderi om fingeraftryk er det seneste symptom på EU's asylkrumspring.

Mens hele verden på afstand kan følge den grusomme borgerkrig i Syrien, der foreløbig har kostet omkring en kvart million mennesker livet og sendt millioner på flugt til overfyldte flygtningelejre i nabolandene, gør EU-landene alt, hvad de kan, for at forhindre en lille del af flygtningene i at komme i sikkerhed i Europa.

Sidste sommer fik Italiens indenrigsminister Angelino Alfano sine europæiske kolleger på nakken, da han sagde, at Italien ikke havde ressourcer til at garantere, at myndighederne kunne indsamle fingeraftryk på de tusindvis af syrere, der de seneste år er ankommet til Italiens kyster.

Uden fingeraftryk kan de flygtninge, der forlader Italien og bevæger sig mod lande længere oppe i EU, ikke automatisk returneres til Italien med henvisning til Dublinkonventionen, der dikterer, at flygtningens første ankomstland har ansvaret for asylbehandlingen. Ubelejligt for de europæiske ministre, der de senere år har haft travlt med at overbyde hinanden, når det kommer til stramninger på flygtningeområdet.

Skænderiet om fingeraftryk er blevet et symptom på de krumspring, som de europæiske lande gør for at fralægge sig ansvaret

for de syrere, der slipper over Europas stadigt højere grænsehegn eller overlever den livsfarlige tur over Middelhavet. Italien har gentagne gange bedt om hjælp til at finansiere ikke bare asylbehandlingen, men også det omfattende redningsprogram Mare Nostrum, der skal redde flygtninge i havsnød. Den italienske flåde har på blot 10 måneder reddet 100.000 bådflugtninge i sikkerhed.

Kun cirka 150.000 syriske flygtninge har nået Europas grænser, mens 95 procent af de fire millioner syrere, der lige nu er på flugt, befinder sig i nabolandene Tyrkiet, Libanon, Jordan, Irak og Egypten. Mens Sverige og Tyskland over de seneste tre år har modtaget 64 procent af alle Europas syriske asylansøgere – den svenske statsminister erklærede endog, at Sverige er en "humanitær stormagt" – gør størstedelen af Europas lande, hvad de kan for at holde dem væk.

Udover at stramme deres asylpolitik modarbejder landene aktivt Italiens redningsaktioner i Middelhavet; flere politikere har kaldt Mare Nostrum for en "magnet", der får syrere til at risikere turen over Middelhavet.

Herhjemme afviste justitsminister Mette Frederiksen (S) i efteråret, at Danmark skulle have et medansvar for at holde Mare Nostrum

flydende: "Det er et italiensk initiativ. Derfor er det også italienernes ansvar og beslutning, hvis man ikke ønsker at fortsætte med det", sagde justitsministeren til Politiken.

Og EU's krumspring har fået Italien til at rette ind. Mange syriske familier tvinges nu til at afgive fingeraftryk, og dermed har de andre EU-lande ret til at returnere flygtningene til en fremtid i Italien, hvor mulighederne for integration – for job og sikkerhed – er minimale.

Redningsprogrammet Mare Nostrum er erstattet af det langt mindre EU-drevne Triton, der kun patruljerer kysterne langs EU's ydre grænser, men ikke redder liv på åbent hav. Den italienske flåde redder fortsat menneskeliv i internationalt farvand, men redningsaktionerne mødes af et kor af misbilligelse fra store dele af EU.

I dette tema stiller AMNESTY skarpt på de syriske flygtninge, volden i hjemlandet og de farefulde ruter ud af regionen. Og vi møder nogle af de mennesker, der er nået hele vejen til Danmark. For trods krumspring fra EU vil syrere fortsat forlade bomberegnet og håbløsheden i deres hjemland og forsøge at finde sikkerhed i Europa. Også selvom flugten risikerer at ende på bunden af Middelhavet. ◊

” Vi har ikke længere nogen fremtid i Syrien

DE UØNSKEDE

De ventede, til de ikke kunne holde det ud længere. Så flygtede de fra et land i krig og kaos. De er kommet alene til Danmark, fordi de ikke ville udsætte børnene for den farefulde rejse til Europa. De håber på at blive familiesammenført og skabe en ny tilværelse her. AMNESTY har mødt tre af dem. De er højtuddannede, begavede og taler mere end et sprog. Normalt vil man kalde dem en ressource – nu er de uønskede flygtninge fra Syrien.

MUHAMMED, 50, professor i engelsk og fransk, gift, tre børn. Hustruen er ingeniør.

Muhammed forsøger at være glad og smile hver dag. Ellers bryder han sammen, siger han. Savnet af familien, der stadig er i Syrien, og bekymringen for deres sikkerhed, gør ondt.

”Min hustru og mine tre børn på 16, 13 og otte år er i et nogenlunde sikkert område, men livet er svært, og de har været udsat for ting, jeg ikke ønsker for min værste fjende. Jeg er især bekymret for min datter på 16”.

Muhammed vil ikke sige, hvad der er sket, fordi han er bange for, at det skal gå ud over familien i Syrien. Han traf beslutningen om at forlade Syrien samme dag, han fik at vide, at det hemmelige politi havde været forbi forældrenes hus for at spørge efter ham.

”Så var det bare om at komme væk. Jeg solgte min bil og min hustrus guld, hævdede vores opsparing og lånte resten af venner. Dagen efter rejste jeg uden at sige farvel til mine børn”.

Rejsen endte med at koste over 11.000 dollar – inklusive de godt 400 dollar det kostede ham at komme gennem de godt hundrede checkpoints mellem Damaskus og den tyrkiske grænse.

Muhammed blev sammen med 50 andre anbragt i en gummibåd, der skulle bringe

dem fra Tyrkiet til Grækenland. Omkring halvvejs blev den lille flygtningeflok opdaget af den græske kystvagt. Aftalen var, at flygtningene skulle lukke luften ud af båden, så de kunne blive reddet, men det græske skib lod dem ligge. De blev senere samlet op af den tyrkiske kystvagt.

”Andet forsøg var tre dage senere. Nøjagtig det samme skete, og så var det, jeg traf beslutningen. Jeg ville ikke tilbage, så jeg sprang overbord og begyndte at svømme. Klokkeren var 2.05, da jeg sprang i. Da jeg kom op af havet var klokken 11.15 om formiddagen. Jeg havde svømmet i ni timer. Jeg vidste ikke, hvor jeg var og vandrede lidt hvileløst rundt, indtil jeg fik øje på nogle soldater. Min højre arm var følelsesløs, og jeg blev sendt på hospitalet. Så fik jeg øje på et græsk flag og vidste, at jeg var i Grækenland”.

Mobilen havde han pakket ind i kondomer, så den ikke tog skade af svømmeturen, men han har stadig mén i armen.

”Jeg har aldrig svømmet så langt før, men jeg var fast besluttet på at klare turen, så jeg kunne redde min familie fra et dårligt liv i Syrien til et bedre liv et andet sted”.

”Vi har ikke længere nogen fremtid i Syrien. Der er ingen sikkerhed. Jeg er blevet kidnappet to gange, min datter er blevet trukket ud af min bil. Folk forsvinder, og ingen ved, hvad der sker med dem. Nogle af mine nevøer blev taget og kom aldrig tilbage”.

”Jeg taler med familien så ofte, elektriciteten tillader det. Min hustru prøver at gøre det nemt for mig ved at sige, at de har det godt. Men jeg ved, det er slemt. De har ingen mad, ingen elektricitet eller vand. Det er næsten ikke til at holde ud at tænke på. Det er meget, meget svært at være den, der skal tage sig af dem og så være så langt væk”.

Muhammed bruger lige nu det meste af sin tid på at bekymre sig om familien og forsøge at overbevise danske myndigheder om, at de er i fare i Syrien. Han håber på en fremtid med familien i Danmark.

”Vi er veluddannede, vi er begavede, vi taler flere sprog – vi behøver bare et lille skub”. ☺

Muhammed svømmede i havet mellem Tyrkiet og Grækenland i ni timer, før han nåede i sikkerhed.

” Mine børn begyndte at få mareridt og tisse i sengen

DE UØNSKEDE

Ferhad var direktør for en slikfabrik uden for Damaskus og ejede et bageri i centrum. Han troede, han skulle dø, da en bilbombe eksploderede foran butikken.

→ **FERHAD, 46, direktør, gift, fire børn og et barnebarn. Hustruen er uddannet lærer.**

Ferhad ventede i to og et halvt år med at flygte, fordi han hele tiden håbede, at det ville blive bedre i Syrien, at krigen ville stoppe, og han kunne vende tilbage til sit almindelige liv. Han havde ikke lyst til at forlade sit land eller ændre sit liv, så han ventede tålmodigt.

”Jeg tvang mig selv, men efterhånden blev det svært, især da folk begyndte at tage loven i egen hånd. Hæren opsøgte os midt om natten, og da de bankede på hos min gravide datter og truede hende, fordi de mente, hun gemte nogen i huset, indså jeg, at vi ikke længere havde noget liv i Syrien”.

Ferhad var direktør for en slikfabrik lidt uden for Damaskus og ejede et bageri i centrum, der solgte brød og croissanter. I dag er bageriet lukket. Slikfabrikkens skæbne kender han ikke, fordi den ligger i et område med hårde kampe.

”I begyndelsen troede vi, at det hele ville slutte snart, men det blev værre. Jeg boede i samme område som Assad, så der var mange angreb tæt på vores hus. En dag troede jeg, at jeg skulle dø, da en bilbombe eksploderede lige ud for min bagerbutik. Luftrykket kastede mig fem meter tilbage, og store stykker af bilen havnede i bageriet”.

”Mine børn begyndte at få mareridt og tisse i sengen, og når jeg tog på arbejde om morgenen, var jeg efterhånden ikke sikker på, om jeg ville overleve dagen. Gennem nogle bekendte kom jeg i kontakt med en menneskesmugler, der kunne hjælpe med at skaffe falske papirer. ’Du ligner en italiener’, sagde de og gav mig italienske papirer”.

Ferhad valgte at flygte, fordi han havde hørt frygtelig historier om turene på havet. Han solgte det meste af det, han ejede.

Kun huset, som han deler med sin bror, har han stadig. Pengene brugte han til at betale for rejsen til sig selv og sin 18-årige søn, der risikerede at blive indkaldt til militæret, hvis

han blev. I alt 20.000 euro kostede turen til Danmark. Resten af pengene gav han til familien.

”Jeg besøgte min datter på hospitalet lige efter, at hun havde født. Jeg kyskede hendes lille nyfødte søn og sagde farvel. Siden har jeg ikke set dem, men jeg er bekymret for dem. Deres hus i Daraa er helt ødelagt, og de bor nu sammen med svigerforældrene, men de overvejer at flygte, fordi min svigersøn er blevet bedt om at gå ind i hæren”.

Ferhad tænker ikke længere på fremtiden. Han ved, at den ikke findes i Syrien. Det land, han elskede, og som gav ham et godt og rigt liv, findes ikke mere.

Efter Ferhads flugt til Danmark lykkedes det hustruen at komme ud af Syrien via Libanon, selvom de libanesiske myndigheder har lukket for trafikken fra Syrien.

”Hun sagde, hun skulle besøge sin søster, som bor i Libanon. I stedet tog hun direkte til lufthavnen og købte en billet til sig selv og de to mindste børn. Nu venter de i Istanbul”. ☺

ADNAN, 35, programmør, gift, to børn – en dreng på fire og en datter på to måneder, som han endnu ikke har mødt. De er stadig i Syrien.

Adnan døde tre gange den nat i Middelhavet på vej fra Libyen til Italien. Sådan oplevede han det i hvert fald, da båden med de 550 flygtninge kæntrede. Han væltede overbord og blev presset ned under båden.

”Jeg prøvede at komme fri og op til overfladen for at få luft, inden jeg blev presset ned igen. Jeg tog tøjet af for at blive mere fri til at svømme. Et italiensk skib kastede redningsveste ud til os. Ingen havde vest på. Folk var desperate og prøvede at redde sig selv. På båden havde jeg mødt en kammerat, som jeg ikke havde set i syv år. Han var taget af sted med sin hustru og børn. Jeg så dem aldrig igen. De druknede den nat”.

”Jeg kunne ikke lade være med at takke Gud for, at jeg ikke havde min familie med. Jeg kan næsten ikke holde ud at tænke på, hvis jeg havde mistet dem på havet”.

Adnan svømmede rundt i tre og en halv time, inden han blev trukket op i en redningsbåd. Da han kom i land, rejste han med tog til Milano, hvor han sammen med fire andre tog en taxa til København – alt sammen arrangeret af menneskesmuglere.

Da Adnan sagde farvel til Syrien, sagde han også farvel til et liv, der med næsten rekord fart havde sendt ham op ad karrierestigen. Han er uddannet programmør og arbejdede for en tv-station – først som programmør, siden som it-chef og projektchef. Derudover havde han sit eget dataanalysefirma med flere ansatte.

Der havde også været bud efter ham fra udlandet, men han takkede nej, fordi han var glad for livet, familien, vennerne og jobbet i Syrien.

”Vi boede i et hus tæt på centrum. Jeg arbejdede omkring 12 timer om dagen og tjente gode penge, så jeg havde en god opsparing. Derfor havde jeg også råd til at betale for flugten og efterlade penge hos familien, så den kan klare sig, inden den forhåbentlig snart kommer til Danmark”.

Adnan viser et billede af hustruen, sønnen og den lille datter, som han foreløbig kun kender fra billeder og små videoer, som hustruen sender. De bor sammen med Adnans mor.

”Min far er død, og jeg er den eneste søn, så jeg tager mig også af min mor”.

Adnan tror heller ikke længere på en fremtid i Syrien. Han frygter, at borgerkrigen vil vare i mindst otte år endnu. Men lige nu fylder familien alt. Han kan ikke slappe af, før han ved, at den er i sikkerhed sammen med ham i Danmark.

”Foreløbig koncentrerer jeg mig om at lære dansk og få min familie til Danmark. Så vil jeg begynde at tænke på projekter, jeg enten kan lave alene eller sammen med andre. Jeg skal lige have fundet ud af, hvordan markedet ser ud”. ◊

”Jeg takkede Gud for, at jeg ikke havde min familie med

Adnan sagde farvel til et liv, der med rekord fart havde sendt ham op ad karrierestigen i Syrien. Lige nu fylder familien alt. Han kan ikke slappe af, før han ved, at de er i sikkerhed sammen med ham i Danmark.

Billedligt talt skal de (krigsflygtningene fra fx Syrien, red.) vendes rundt i lufthavnen, ind i et fly og ned i en flygtningelejr i nærheden af, hvor de kom fra. Hvorfor skulle vi ikke kunne drive en fornuftig flygtningelejr i Libanon eller Israel?

i Anders Samuelsen, LA, partileder, JP, oktober

Der er indikationer på, at tingene kan aftage, for eksempel hvis folk orienterer sig om, at man ikke kan få familiesammenføring. Det kan få nogle til at tage til et andet land. Det er jo et frit marked, vi opererer indenfor med det her asylshopping.

A Karen Hækkerup, Socialdemokratiet, tidligere justitsminister, Ritzau, oktober

Det her handler om, at vores kommuner er pressede. De har vanskeligt ved at håndtere situationen. Vores asylsystem er presset.

B Marlene Borst Hansen, Radikale, udlændingeordfører, DR, oktober

Jeg synes, at det er en fundamental ret at have lov til at være sammen med sin familie. Ingen ved jo, hvornår der bliver fred i Syrien.

SF Karina Lorentzen, SF, retsordfører, Mx, oktober

DANMARKS SIGNAL TIL SYRIENS FLYGTNINGE:

HOLD JER VÆK

Trods massiv kritik fra eksperter og organisationer er der bredt politisk flertal for regeringens nye lovforslag, der strammer reglerne for ophold og familiesammenføring for syriske krigsflygtninge. Loven er et forsøg på at afskrække syriske flygtninge fra at søge til Danmark, mener ekspert.

Om kort tid forventes regeringens nye udlændingelov at blive vedtaget, og det kan få tragiske konsekvenser for de syriske krigsflygtninge, advarer en række organisationer, herunder Amnesty. Loven vil efterlade kvinder og børn i risiko for overgreb, familier vil blive holdt adskilt, og Danmark vil dermed bryde sine internationale forpligtelser, som sikrer retten til familieliv, lyder et udpluk af hovedpunkterne i den kritik, som en række andre organisationer og eksperter har fremsat i medierne og i høringsvarene til loven, som for jul var igennem de første behandlinger i Folketinget.

Nu mangler blot den endelige vedtagelse af loven, som indfører en ny type midlertidig et-årig beskyttelse for flygtninge, der ikke er individuelt forfulgte, men er flygtet fra områder så voldelige, at beskyttelsesbehovet gælder for alle. Samtidig strammer loven muligheden for familiesammenføring for netop disse flygtninge, så de først efter 12 måneder vil kunne søge om at få deres ægtefælle og børn til Danmark.

”Det man lægger op til fra den danske regerings side er en unødvendig demonstrativ adskillelse af familier”, siger Amnesty’s generalsekretær Lars Normann Jørgensen, der i efteråret selv besøgte flygtningelejrene i Libanon, hvor der i perioder er kommet 9.000 nye flygtninge til om dagen.

”De syriske flygtninge i nærområdet mangler vand, varme og medicin. De er ekstremt sårbare. Ikke mindst de kvinder og børn som er blevet tilbage, fordi manden har taget den farefulde rejse mod Europa for at søge sikkerhed for familien”, siger Lars Normann Jørgensen.

Regeringen: Nødvendig lov

Men til trods for bekymringen og kritikken fra Amnesty, Dansk Flygtningehjælp, Red Barnet og flere andre er der stor politisk opbakning til stramningen, som SF og Enhedslisten som de eneste partier på Christiansborg har afvist. Kritikken får heller ikke regeringspartierne til at ville ændre i loven.

”Jeg synes, grunden til loven er meget klar. Kommunerne er pressede. De skal sørge for, at flygtningene får bolig, sundhed, sprogkurser, hele integrationen. Det er altså ikke nok, at vi får flygtningene ind over grænsen. Vi insisterer på, at vi skal kunne tage ordentligt imod dem”, siger udlændingeordfører for Socialdemokratiet Mette Reissmann til AMNESTY og tilføjer, at det har været en svær beslutning for regeringen.

”Men vi skal ramme den rigtige balance. Vi afviser ingen ved døren, og der må ikke være tvivl om, at de, som kommer, skal have beskyttelse. Men de skal også tilbydes integration. Flygtningene vil heller ikke selv bare sidde i et modtagecenter. De vil ud og bruge de egenskaber, de kommer med.”

Hvis der ikke kommer fred i Syrien inden for det næste år, så vil de flygtninge, som bliver berørt af den nye lov, alligevel kunne få deres børn og hustru til Danmark. Ser du nogle tegn på mulig fred i Syrien?

”Jeg er ikke spåkone. Jeg laver lovgivning, og vi ved ikke, hvad der kommer til at ske i

Den danske debat om de syriske krigsflygtninge

Nu har regeringen jo været ude at sige, at der er ingen som helst problemer med konventioner og internationale forpligtelser. Vi mener, at der skal mere til at løse problemet, og derfor melder spørgsmålet sig: Kunne man sige, at den periode, der går, før man får lov til at få familiesammenføring, var endnu længere end det, regeringen lægger op til?

V Karsten Lauritzen, Venstre, retsordfører, JP, oktober

Hvorfor dog fratage flygtninge i Danmark retten til at få ægtefælle og børn i sikkerhed med det samme, når Morten Østergaard alligevel regner med, at det vil ske efter et år?

Johanne Schmidt-Nielsen, Enhedslisten, udlændingeordfører, pressemeddelelse, december

Vi foreslår, at alle med midlertidig opholdstilladelse – det vil sige alle flygtninge – skal fratages deres ret til at få familiesammenføring. De er her jo alligevel kun, til der er fred i deres hjemland. Vi kan gøre undtagelser, hvis børn er alvorligt syge.

Martin Henriksen, DF, udlændingeordfører, Mx, oktober

Syrien. Men opstår der lommer af fred og stabilitet i landet, så vil vi kunne sende syriske flygtninge tilbage,” siger Mette Reissmann.

Noget anderledes lød det, da den radikale vicestatsminister Morten Østergaard kort før jul vendte hjem fra et besøg i en jordansk flygtningelejr med erkendelsen af, at den syriske borgerkrig ikke vil være overstået om 12 måneder:

”Der er jo ikke nogen, der tror på, at de syriske flygtninge, der kommer til Danmark, kan vende hjem inden for en kort periode. Det er år, man kigger på,” sagde Morten Østergaard dengang til DR, hvilket øjeblikkeligt skabte fornyet kritik af, at regeringen selv med denne erkendelse ville udskyde familiesammenføringen.

Et signal til omverdenen

Østergaards kommentar var dog ikke den første udmelding fra regeringen, som har skabt politisk debat om loven.

I oktober skrev den tidligere justitsminister Karen Hækkerup i en nu omdiskuteret pressemeddelelse, at loven ville gælde for ”størstedelen” af de syriske flygtninge. Kort

efter viste det sig, at 1046 af de 1382 syrere, som i 2013 fik asyl, netop var individuelt forfulgte, og således ikke ville være omfattet af den stramning, som Karen Hækkerup signalerede.

Regeringen forsøgte altså at signalere, at loven ville gælde flere syriske flygtninge end tilfældet er, lød kritikken, men lige præcis det signal er ikke tilfældigt, mener de eksperter, som AMNESTY har talt med:

”Loven kan få den effekt, at færre syriske flygtninge kommer til Danmark. Men vi må også kalde en spade for en spade og sige, at loven netop er et forsøg på dette: At stramme op og gøre det mindre attraktivt at flygte til Danmark”, lyder vurderingen fra Thomas Gammeltoft-Hansen, forskningschef ved Institut for Menneskerettigheder.

Han påpeger, at Danmark formentlig er attraktiv på grund af de forholdsvis hurtige sagsbehandlingstider for asyl og familiesammenføring, og at en stramning af disse netop kan være en måde at afskrække flygtninge på:

”Lovforslaget skriver sig ind i et bredere sæt afskrækkelsespolitikker. Man kan afskrække flygtninge på mange måder. Det kan

ske fysisk med hegn eller grænsekontrol, men det kan også ske ved, at man forringer mulighederne for at få ophold og familiesammenføring.”

Mette Reissman er enig i, at Danmark sender et signal til udlandet, men hun afviser, at det er grunden til lovændringen:

”Det er klart, at loven sender et signal til verden, og at den vil få en effekt på, hvor mange flygtninge der kommer til Danmark. Men det er ikke vores intention med loven. Vi laver den, fordi vi står i en ekstraordinær situation.”

Så langt er Amnesty's generalsekretær Lars Normann Jørgensen enig:

”Situationen er ganske rigtig ekstraordinær”, siger han og tilføjer:

”Men hvis hensynet er en effektiv integration, så er sandsynligheden for succes langt større, hvis de syriske flygtninge, som kommer til Danmark, får lov til at blive sammen med deres familie. At nægte familiesammenføring er et trist dansk signal til omverdenen, når der er brug for, at alle lande påtager sig et større ansvar for at løse flygtningekrisen i Syrien.”

REGERINGENS STRAMNING FOR KRIGSFlyGTNINGE

Asylansøgere som er på flugt på grund af de generelle forhold i deres hjemland vil blive tildelt en et-årig opholdstilladelse. I den periode vil de ikke kunne få familiesammenføring – med mindre særlige omstændigheder gælder. I lovforslaget gives kun to konkrete

eksempler på særlige tilfælde, nemlig at flygtningen for eksempel har passet en handicappet ægtefælle eller har alvorligt syge mindreårige børn i hjemlandet.

Amnesty er kritisk over for, at man nægter flygtninge at få familiesammenføring. Hvis

lovændringen gennemføres, mener Amnesty, det vil være et brud på retten til familieliv, som Danmark har forpligtet sig til at sikre. Retten til familieliv betyder alene, at man ikke kan skille par fra hinanden eller skille børn fra deres forældre eller værge.

ET FOLK PÅ FLUGT

Flere end 10 millioner syrere – næsten halvdelen af landets befolkning – er blevet tvunget fra deres hjem, siden opstanden mod præsident Assad begyndte i 2011. Af dem er 6,5 millioner mennesker i dag internt fordrevet i Syrien, hvor krigen fortsat raser. Det er lykkedes cirka 4 millioner mennesker at flygte ud af landet, og 95 procent af dem befinder sig nu i bare fem lande: Tyrkiet, Libanon, Jordan, Irak og Egypten. AMNESTY giver her et overblik over den største flygtningekrise siden 2. Verdenskrig og over de farer, som de syriske flygtninge må trodse i jagten på sikkerhed.

UDENFOR SYRIEN

3.8 millioner syriske flygtninge befinder sig i bare fem nabolande:

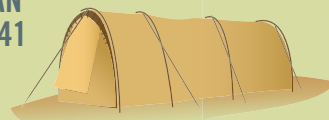

TYRKIET 1.600.000

**LIBANON
1.147.244**

**JORDAN
620.441**

**IRAK
228.484**

**EGYPTEN OG
NORDAFRIKA
161.614**

I SYRIEN

12,2 millioner mennesker i landet vurderes at have brug for humanitær hjælp

4,8 millioner mennesker er fanget i besatte eller svært tilgængelige områder

6,5 millioner mennesker er i dag internt fordrevne i Syrien

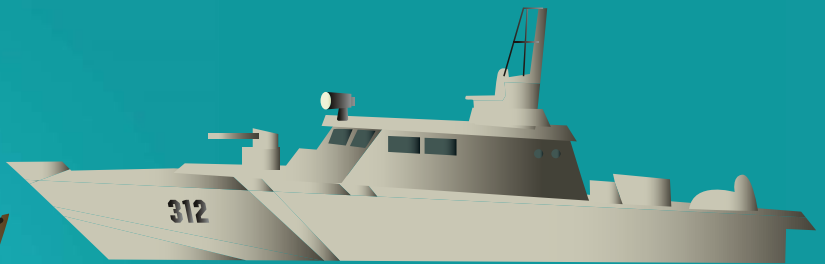

SYRISKE ASYLANSØGERE I EU

Over de sidste to til tre år har cirka 150.000 syrere søgt asyl i Europa. Det er mennesker, som selv har fundet vej ind i Europa, og størstedelen af disse har søgt asyl i Sverige og Tyskland, der tilsammen har taget imod næsten 100.000 syriske asylansøgere. Her er listen over de fem EU-lande, hvor flest syrere har søgt asyl.

- SVERIGE: 50.235**
- TYSKLAND: 46.265**
- HOLLAND: 10.715**
- BULGARIEN: 8.985**
- DANMARK: 8.491**

TÆSK I BULGARIEN

Bulgariens grænsepoliti har tvunget syriske asylansøgere til at vende om og rejse tilbage til Tyrkiet. Syriske asylansøgere er på grænsen blevet truet med pistoler og udsat for tæsk, når de har forsøgt at rejse ind i Europa.

DØDEN PÅ MIDDELHAVET

I de første otte måneder af 2014 var omkring 40 procent af alle de mennesker, som ankom til Europa over Middelhavet, fra landene Eritrea og Syrien. De syriske flygtninge udgjorde 17 procent af de ankomne.

"PUSH-BACKS" PÅ DEN TYRKISK-GRÆSKE SØVEJ

Mennesker, som har forsøgt at nå Grækenland, fortæller, at kystvagten har slæbt deres både væk fra græsk farvand eller beskadiget deres både med vilje. De såkaldte "push-back" - operationer kan ske ved, at flygtningene eller migranterne samles op og flyttes over i den græske kystvagts skib lidt udenfor græsk farvand. Så fjerner kystvagten motor og brændstof fra flygtningenes båd og slæber den tilbage mod Tyrkiet. Når de er tæt nok på land, gennes flygtningene og migranterne tilbage på eget skib, hvorefter de selv må forsøge at få kontakt til den tyrkiske kystvagt for at blive reddet i land.

Mellem oktober 2013 og september 2014 reddede den italienske kystvagt mere end 100.000 mennesker på Middelhavet. Og mellem januar og september 2014 ankom i alt 130.000 flygtninge og immigranter til Europa via Middelhavet. I samme ni måneder døde mindst 2500 mennesker. Det nøjagtige tal er umuligt at fastslå, da mange døde synker og forsvinder.

FLUGTEN IND I FORT EUROPA

Selvom det er imod flygtningekonventionen, forsøger EU-landene på forskellig vis fysisk at forhindre flygtninge i at kunne søge asyl. Det tvinger de syriske krigsflygtninge til at tage farlige ruter, hvor risikoen for overgreb er overhængende. Størstedelen af de syriske asylansøgere kommer til EU via den tyrkisk-bulgarske landegrænse, den tyrkisk-græske søvej eller efter at have krydset Middelhavet fra Libyen eller Egypten til Italien.

Vi kan ikke give hånd til djævelen

Kina og Rusland holder hånden over Assad, men også Vesten har gjort for lidt for at finde en løsning på konflikten i Syrien. Det siger FN's tidligere højkommissær for menneskerettigheder, Navi Pillay, til AMNESTY.

I december rundede dødstallet for konflikten i Syrien de 200.000. Tallet er formentlig endnu højere, men det er umuligt at fastslå hvor mange, der har mistet livet i kampen mellem oprørsstyrkerne og præsident Bashar al-Assads hær samt de stadig flere islamistiske militser, der er vokset ud af fire års krig. Og mens omverdenen med gru har fulgt den blodige konflikt, så har FN's Sikkerhedsråd ikke kunnet enes om en fælles kurs.

En af dem, som gentagne gange har haft foretræde i Sikkerhedsrådet og forsøgt at få medlemmerne til at gribe ind i konflikten, er Navi Pillay, som gennem de sidste seks år har beklædt posten som FN's højkommissær for menneskerettigheder.

Ikke mindst Kinas og Ruslands veto mod at indbringe Assad for Den Internationale Straffedomstol (ICC) står for skud, når den 73-årige sydafrikaner efterlyser en reaktion på krigsforbrydelserne.

”Når de nedlægger veto mod at indbringe krigens parter til ICC for krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden, så holder de i praksis også hånden over Al-Qaeda og Islamisk Stat, som står bag uhyggelige overgreb mod civile. Den fælles fjende for Vesten og Assad er nu Islamisk Stat, men det er fortsat Assad, som står bag langt de mest alvorlige forbrydelser”, siger Navi Pillay til AMNESTY.

Vesten trak tæppet væk

Men også de vestlige magter får hård kritik for at underminere FN's bestræbelser på at indgå en fredsftale i Syrien, hvor først Kofi Annan og derefter Lakhdar Brahimi blev sat ind som fredsmæglere med bred opbakning fra både FN-landene og Den Arabiske Union.

Havde Kofi Annan formået at samle krigens parter samt nabolandene og Sikkerhedsrådets medlemmer til fredsforhandlinger i Egypten, kunne meget have set anderledes ud, mener Navi Pillay. Men USA's udenrigsminister Hillary Clinton blokerede for den chance, da hun afviste at forhandle, så længe Assad var ved magten i Syrien. Han skulle fjernes først, og midlet var våben til oprørerne.

”De vestlige magter trak tæppet væk under fredsprocessen, da de investerede ensidigt i en militær løsning ved at give våben til oprørsgrupperne samtidig med, at Kofi Annan førte forhandlinger med styret i Damaskus. Spillet ændrede sig, da USA besluttede at følge den kurs – og så gik det galt”, fortæller Navi Pillay.

I dag er Vesten rådvild i forhold til de mange væbnede islamistiske militser i Syrien og Irak. Den syriske oprørsbevægelse er fragmenteret og i intern strid. Assad er gået fra at være fjende til en mulig partner i kampen mod grupper som al-Qaeda, al-Nusra og Islamisk Stat, der alle står bag uhyrlige overgreb på civile.

”Men vi kan ikke give hånd til djævelen eller indgå aftaler med ham. Tiden er forpasset for Assad. Han må og skal stilles til ansvar for blodsudgydelserne og overgrebene mod sin egen befolkning”, siger Navi Pillay, der selv er tidligere dommer ved ICC.

Når USA rasler med sablen

Også Jakob Skovgaard-Petersen, professor ved Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier på Københavns Universitet, mener, at Vesten kunne have ageret anderledes tidligere i krigen. Han holdt tale, da Amnesty i maj 2012 demonstrerede ved den russiske ambas-

sade for at få Rusland til at droppe sit veto og stoppe våbenleverancerne til Assad.

”I begyndelsen af konflikten forholdt de vestlige lande sig afventende, fordi man ikke vidste, hvor stærkt oprøret var. Men omvendt havde Vesten en trang til at kompensere for den manglende støtte til de folkelige oprør i Tunesien og Egypten, hvor man kom for sent på banen”, siger Jakob Skovgaard-Petersen.

Den røde linje

Det var først efter den store massakre i byen Hama i august 2011, at USA, EU og Den Arabiske Liga fordømte Assads styre og opfordrede ham til at træde tilbage. Men da sagen kom op i Sikkerhedsrådet, stod det klart, at Rusland og Kina ville nedlægge veto mod en resolution. Dermed kunne Assad fortsætte sine angreb med et splittet Sikkerhedsråd som tilskuere.

”USA kunne på det tidspunkt have valgt en anden strategi med meget mere konkrete militære trusler mod Assad, men det ville være i strid med Obamas nye udenrigspolitiske linje”, siger Jakob Skovgaard-Petersen.

”Når man kigger tilbage på forløbet, er det tydeligt, at når USA rasler med sablen, så holder regimet igen med sine tunge angreb med missiler og kamphelikoptere. Men i de perioder, hvor USA er mere tilbageholdende, så går de til den – til sidst også med kemiske våben”.

Jakob Skovgaard-Petersen fremhæver, at præsident Obama gjorde det unødigt vanskeligt for sig selv, da han insisterede på, at han ville have hele den amerikanske kongres med sig, da han trak den berømte røde linje i forhold til Assads brug af kemiske våben. Samtidig havde Assad ingen grund til at frygte

© UNWRA.ORG

NATO, hvis generalsekretær Anders Fogh Rasmussen tidligt afviste, at NATO ville blande sig i konflikten.

Alt det peger ifølge Jakob Skovgaard-Petersen på, at USA kunne have sparet mange, mange menneskeliv i Syrien, hvis de havde optrådt mere kontant. Tilsvarende kunne NATO have valgt en kurs, hvor man lod alle muligheder stå åbne frem for at udelukke enhver indgriben.

”Det var forkert. Syrien kunne se – godt hjulpet af russerne – at USA og NATO ikke ville foretage sig noget. Det åbnede op for en krig af mere og mere barbarisk karakter. Vesten kunne have presset Assad til en begrænset krig eller til forhandlingsbordet, men det ultimative sigte var hele tiden, at Assad skulle træde tilbage betingelsesløst. Dermed spillede man sig vigtige kort af hænde”, siger han.

I øjeblikket er både regimet og oprørerne svækket både økonomisk og militært, og det åbner for, at grupper som al-Nusra vinder terræn.

”Jeg kan ikke se en fredelig løsning uden militær opbakning. Det er det eneste, Assad har respekt for”, mener Jakob Skovgaard-Petersen.

Krigen vil fortsætte

I august 2014 forlod Navi Pillay højkommisærposten, og hun beklager inderligt, at udsigterne til fred i Syrien ikke er bedre.

”I begyndelsen troede vi, at vi kunne stoppe blodsudgydelserne. Dengang var der kun omkring tusind dræbte, da vi bragte det op i Sikkerhedsrådet. Siden er der bare fortsat. Så længe Sikkerhedsrådet ikke kan blive enige, fortsætter kampene. Ingen kan se en ende på det. Jeg frygter, at det kan vare mange år, før det atter bliver sikkert i Syrien”, siger Navi Pillay. ☞

2011

Marts:

Demonstrationer i en række syriske byer mod præsident Assad. Militæret svarer igen med vold. Assad sværger, at han vil knuse ”terroristerne”.

August:

Hæren angriber byen Hama, hvor de største protester har fundet sted. USA og EU kræver, at Assad træder tilbage. Oppositionen danner Det Syriske Nationalråd.

Oktober:

Rusland og Kina nedlægger veto i FN's Sikkerhedsråd mod resolution, der truer med sanktioner, hvis styret ikke standser angrebene mod civile.

November:

Militæret åbner ild mod tusindvis af demonstranter i Hama. Over 5.000 er dræbt siden oprørets begyndelse.

2012

Marts:

FN anklager Assad for krigsforbrydelser efter massakre på civile i Homs og trækker i juni sine observatører ud af Syrien.

Juli:

Assads styre truer med kemiske våben, hvis landet angribes af udefra. Rusland og Kina nedlægger for tredje gang veto mod resolution imod Syrien.

August:

Kofi Annan træder tilbage som FN's ud-sending, da forhandlinger om våbenhvile slår fejl. USA genovervejer militær aktion mod Syrien, hvis Assad krydser ”den røde linje” og bruger kemiske våben.

November:

På opfordring fra Vesten og Den Arabiske Liga samler syriske oprørsgrupper sig i Den Syriske Nationalkoalition.

2013

Januar:

Assad beskylder morderiske kriminelle for at stå bag volden og sværger at fortsætte kampen mod terrorister i landet.

Maj:

EU ophæver forbud mod at bevæbne syriske oprørsgrupper. Amnesty rapporterer, at kritiske journalister i Syrien dræbes, arresteres, tortureres eller forsvinder.

2014

Januar:

FN leder fredsforhandlinger mellem krigens parter, som ikke kan enes om en dagsorden. Forhandlingerne strandes.

Marts:

Amnesty anklager Syrien for krigsforbrydelser i flygtningelejren Yarmouk, hvor 20.000 mennesker er omringet og udsultes.

Juni:

USA offentliggør beviser for, at Assad har brugt kemiske våben. Obama godkender at sende amerikanske våben til oprørerne. Over 100.000 har mistet livet.

August:

Obama søger kongressens godkendelse til militær handling. Amnesty offentliggør satellitfotos af Syriens mest folkerige by, Aleppo, der er sønderbombet.

September:

Syrien accepterer FN-resolution om at aflevere kemiske våben.

Maj:

Hundredvis af oprørere evakueres fra Homs, hvor tre års modstandskamp er slut. FN's fredsmægler Lakhdar Brahimi træder tilbage og undskylder til det syriske folk.

Juni:

ISIS udråber et kalifat i Syrien og Irak og skifter navn til Islamisk Stat. FN vedtager resolution, som tillader hjælpekonvojer til oprørskontrolrede områder uden Assads godkendelse.

August:

Ifølge FN har mere end 191.000 mennesker mistet livet i Syrien. FN beskylder Islamisk Stat for at stå bag massakrer.

September:

USA og fem arabiske lande indleder luftangreb mod militante grupper i Aleppo og Raqqa. Danmark tilslutter sig kampen mod Islamisk Stat.

”En perlerække af fiaskoer”

AMNESTY spørger i hvert nummer en kulturperson om det menneskerettighedsspørgsmål, der ligger dem mest på sinde lige nu. Komikeren Frank Hvam peger på Danmarks rolle som krigsførende nation.

1 Danmark har forandret sig til en krigsførende nation og nær allieret med USA på missioner i Irak, Afghanistan, Libyen og nu Irak igen. Har det været prisen værd?

Det har været en perlerække af fiaskoer. Jeg kan faktisk ikke komme i tanke om en eneste større succes. Langt hen ad vejen har vores ambition om at pådutte dem vores værdier slået fejl. Vi har gjort, hvad vi kunne, og vores soldater har kæmpet tappert. Men jeg er tilhænger af at afvikle al militær aktivitet udenfor den vestlige sfære. Der bør ikke falde en eneste bombe med Dannebrog på i den muslimske verden, for det hele kommer til at handle om hudfarve og religion, og vi efterlader et forfærdeligt rod. Det minder mig om, hvordan det går, når jeg rydder op i mit pulterkammer. Jeg roder alt ud på gulvet. Så bliver jeg sulten og går ned og spiser, og bagefter gider jeg ikke rydde op. Det ligner et bombet lokum.

2 Er du enig i Danmarks nye rolle på den internationale scene?

Jeg var mere tryk, da vi var kendt som et lille land, der gav store mængder nødhjælp og havde verdens højeste ulandsbistand. Vi har et fantastisk demokrati, og vi skal inspirere og påvirke verden på alle leder og kanter. Men vi kan ikke tvinge det ned i halsen på andre folk. Det giver bagslag. Det er en basal menneskelig reaktion, at pres avler modpres. Hvis der kom en masse bevæbnede pakistannere til Danmark for at fortælle os, hvordan vi skal tage os af de ældre – hvilket de sikkert er rigtig gode til – så ville vi også modsætte os det. Vi ville begynde at skyde på dem. På samme måde må vi erkende, at mennesker på den anden side af kloden ikke uden videre vil modtage vores ideer om, hvordan de skal indrette deres samfund. Og når de endelig afholder demokratiske valg i Egypten og Palæstina, så siger vi bagefter, at de har valgt den forkerte kandidat. Og så gør vi alt for at vælte dem. Det må da se mærkeligt ud for dem, der har stemt.

3 I krigen mod terror har USA udsat fanger for tortur. Kan tortur forsvares, eller bør det have konsekvenser for de ansvarlige?

Selvfølgelig bør de ansvarlige stilles til regnskab, selv om det er lettere sagt end gjort. Der var jo fuld opbakning fra toppen – fra Cheney, Rumsfeld og Bush. Tortur er en dårlig idé af mange årsager. Det er pisse depri-merende, at vi ikke holder fanen høje, når vi fører os frem ude i verden. Men jeg glæder mig over, at vi har åbne samfund, hvor den slags ugerninger kommer for dagens lys.

4 Efter terrorangrebet på Charlie Hebdo vil regeringen give PET det, de peger på, og indføre mere overvågning og kontrol. Er du enig?

Hvem var det lige, der fandt på at kalde det krigen mod terror? Det er et forfærdeligt navn til en krig, for den kan jo ikke vindes. Hvem er det, der skal overgive sig og vise det hvide flag? Al-Qaeda's varemærke er netop, at de er opbygget af terrorceller, der ikke kender hinanden. Hvordan fanden skal de så kunne overgive sig på én gang? Der er altid en idiot, der vil sprænge en bombe. Vesten er fanget i en retorisk fælde. Jeg er glad for, at PET passer på os, men vi skal tænke os om. I Frankrig var gerningsmændene overvåget af politiet i forvejen, men end ikke af den overvågning, der findes i verden, kunne have stoppet dem. Det kunne en kraftigere dør med en bedre låsemekanisme muligvis, og det ville ikke have grebet ind i andre menneskers privatliv.

5 Du kan selv være grovkornet i din satire. Bør der være grænser for ytringsfriheden?

Nej. Selvfølgelig skal det være tilladt at latterliggøre religioner og ideologier. Principielt går jeg ind for fuld og ubegrænset ytringsfrihed bortset fra trusler om vold. Jeg er meget enig med John Cleese, der har sagt, at politisk korrekthed starter som en halvvejs anstændig idé, der lynhurtigt udvikler sig til noget fuldstændig absurd. Kan vi ikke bare blive enige om, at vi ikke bruger vold og ikke fængsler hinanden på grund af en tegning? ☺

Frank Hvam

Komiker

44 år. Har turneret med flere one-man shows og har en stor rolle i komedieserierne Casper & Mandriluftalen, Langt fra Las Vegas og Klovn. Medlem af Amnesty siden 2008.

” Der bør ikke falde en eneste bombe med Dannebrog på i den muslimske verden, for det hele kommer til at handle om hudfarve og religion, og vi efterlader et forfærdeligt rod.

Amnesty Internationals mission er at dokumentere ogaktionere imod alvorlige krænkelse af menneskerettighederne. Over 70 researchere i Amnesty international udarbejder hvert år omkring 300 rapporter om brud på menneskerettighederne verden rundt. I hvert nummer sætter AMNESTY fokus på udvalgte rapporter. Du kan finde dem på www.amnesty.org

Demonstranter klædt ud som George W. Bush, Condoleezza Rice, Dick Cheney og Donald Rumsfeld protesterer foran Det Hvide Hus i Washington.

Foto: Scapix

Præsident Obama har erkendt, at USA brugte tortur mod fanger efter 2001, men han hylder arkitekterne bag CIA's fangeprogram som ægte patrioter. Amnesty opfordrer USA til stille de ansvarlige til regnskab.

”VI TORTUREREDE NOGLE MENNESKER”

”Allerede inden jeg blev præsident, sagde jeg meget klart, at vi gjorde nogle ting, der var forkert, umiddelbart efter terrorangrebet i 2001. Vi gjorde en masse ting, der var rigtige, men vi torturerede nogle mennesker. Vi gjorde ting, der strider mod vores værdier”.

Sådan lød det fra USA's præsident Barack Obama, da han i august sidste år udtalte sig om den på det tidspunkt endnu hemmeligstemplede senatsrapport om CIA's brug af tortur i krigen mod terror. Han tilføjede, at han havde stor forståelse for, hvordan det endte med tortur:

”Jeg forstår, hvorfor det skete. Ingen vidste, om der var flere angreb på vej, og der var et enormt pres på politiet og efterretningstjenesten for at håndtere situationen. Det er vigtigt for os, at vi ikke bliver skinhellige, når vi kigger tilbage på de hårde job, som de mennesker havde. Mange af dem arbejdede under et enormt pres og er ægte patrioter”.

Med andre ord: Præsidenten hyldede de mennesker, der udtænkte, godkendte og udførte torturen mod fanger i de hemmelige CIA-fængsler, som USA oprettede i en række lande fra Afghanistan og Thailand til Ru-

mænien og Polen. Barack Obama undlod at sige, at tortur er en forbrydelse under international lov uanset hvor og hvornår, det sker, at ethvert tilfælde af tortur skal undersøges til bunds, og at enhver, der er ansvarlig for at beordre eller udføre tortur, skal stilles til regnskab. Han har heller ikke forholdt sig til, at USA har anvendt tvungne forsvindinger, hvor fangerne forsvinder i måneder og år i hemmelige fængsler.

CIA-videobånd destrueret

Umiddelbart efter præsidentens udtalelser udgav Amnesty rapporten ”USA: We Tortured Some Folks”, som opsummerer organisationens 13 år lange research om USA's fangeprogram og såkaldte udvidede forhørsmetoder. En research, som har afsløret mange af de uhyggelige og dybt kriminelle handlinger, som CIA-medarbejdere har udført, selv om den amerikanske administration konsekvent har modarbejdet ethvert forsøg på at grave oplysninger frem.

Det måske tydeligste eksempel var i 2005, da den højstående CIA-chef Jose Rodriguez egenhændigt – og stik imod politisk ordre

– besluttede at destruere 92 videobånd med hårdhændede afhøringer af to fanger i CIA's hemmelige fængsel i Thailand. En retssag mod Rodriguez blev droppet.

Ingen undtagelser

Amnesty fastslår i rapporten, at Obamas bortforklaringer om baggrunden for CIA's brug af tortur ikke på nogen måde frikender USA fra at retsforfølge de ansvarlige – uanset på hvilket niveau og hvilken titel, de har.

”Selv under krig eller truslen om krig, selv under en undtagelsestilstand, der truer et lands eksistens, er der ikke nogen undtagelser fra denne forpligtelse.”

Et 600 siders resume af senatsrapporten om CIA's tortur blev offentliggjort i december. Men den fulde rapport på over 6.000 sider bliver tilbageholdt af Det Hvide Hus.

”Hvis USA virkelig ønsker at undgå at bruge tortur igen i fremtiden, skal præsidenten ikke alene offentliggøre den fulde CIA-rapport. Han skal også sikre erstatning og oprejsning til ofrene og ophæve straffriheden mod arkitekterne bag CIA's fangeprogram”, mener Amnesty. ◊

AFSLØRINGERNE AF CIA-TORTUR ER CHOKERENDE

Amnestys researcher Julia Hall har beskæftiget sig med USA's krig mod terror siden dagen efter terrorangrebet den 11. september 2001. Alligevel blev hun chokeret, da hun læste den officielle rapport om CIA's brug af tortur.

Var der overhovedet noget, der kunne overraske dig, da den særlige efterretningskomite i USA's senat i december offentliggjorde sin rapport om CIA's særlige fangeprogram?

”Ja, absolut. Jeg er chokeret over rapporten. Både Amnesty og en række undersøgende journalister har afdækket store dele af CIA's program, men vi har aldrig haft adgang til officielle dokumenter, der kunne bakke vores research op. Vi skulle selv samle puslespillet ud af titusindvis af små brikker. Senatets rapport er bevis på, at 90 procent af det, vi fandt frem til, var sandt. Men rapporten fremlægger også ting, vi ikke vidste, om særlige torturmetoder som såkaldt 'rectal feeding', som grundlæggende er voldtægt, og den fortæller i detaljer om den waterboarding, der blev anvendt på fangerne. Den nævner også to hemmelige fængsler i Afghanistan, som vi ikke kender. Vi ved også nu, at Polen fik 50 millioner dollar for at huse et hemmeligt CIA-fængsel. Rapporten giver et mere dækkende billede af CIA's torturprogram, og jeg får det faktisk fysisk dårligt af at læse om det”.

Du har også undersøgt flynumre og ruter for de fly, som CIA benyttede til at transportere fanger mellem fængsler i Europa, Mellemøsten og Guantánamo. Det lyder nørdet?

”Det er det også! Jeg har udviklet nogle evner og metoder, som jeg ikke havde forestillet mig, at jeg skulle bruge. Men det var nødvendigt for at forstå de koder, tal og tekniske betegnelser, som indgår i flydata. Jeg har samarbejdet med eksperter i luftfart og gennemgået tusinder af data og satellitbilleder, som alt sammen bidrager til det enorme netværk til fangetransporter, som CIA byggede op. Det ledte os på sporet af de hemmelige fængsler i Litauen, Polen og Rumænien, som nu er blevet endeligt bekræftet”.

Kan du pege på særlige begivenheder gennem de 13 års research, hvor dit blod kom i kog?

”Der er mange ting, der har gjort stort indtryk på mig. Jeg kan huske, da vi afslørede den allerførste rendition (bortførelse, red.), som CIA stod bag. Det var i Sverige i december 2001, og de to fanger blev fløjet ned til tortur i et fængsel i Egypten. Det var som en spionroman. Jeg kunne næsten ikke tro det, og jeg måtte spørge ind til alle detaljerne igen og igen. Er du sikker på, at de låste de to fanger fast til flyets gulv med kæder? Er du sikker på, at de havde hætter over hovedet? Siden kom der flere og flere sager. Jeg husker også, da udenrigsminister Condoleezza Rice i 2005 bekræftede, at CIA havde udført renditions, men forsikrede de europæiske lande om, at Europa var et mere sikkert sted på grund af USA's fangeprogram. Men senatsrapporten er kulminationen på det hele”.

I de første år efter terrorangrebet den 11. september 2001 blev Amnesty jo beskyldt for at overdrive torturmetoderne og for at være på terroristernes side. Hvordan oplevede du det?

”Vi fik at vide, at vi så spøgelse, at vi fabrikerede beviser, opfandt historier, kompromitterede den nationale sikkerhed og var i seng med fjenden. Vi betegnede på et meget tidligt tidspunkt Guantánamo-fangelejren som vor tids Gulag. Det fik vi mange hug for. Men der sidder stadig over 100 fanger her 13 år senere, og de er aldrig stillet for en dommer. Når jeg deltog i internationale konferencer, oplevede jeg tit, at folk ikke ville omgås mig. De mente, jeg var skør. Men jeg havde ret. Der var CIA-fængsler i Europa. Rapporten viser, at mindst 119 personer blev udsat for tortur og mishandling i hemmelige fængsler rundt omkring i verden. Mindst 26 af dem var komplet uskyldige. Og der er mange flere fanger, men de blev overført til fængsler i Mellemøsten og Nordafrika, hvor de blev tortureret af andre landes efterretnings-tjenester. De er ikke med i rapporten.

Seneste Amnesty-rapporter

FILLIPPINERNE: Selvom Filippinerne har forpligtet sig til at bekæmpe tortur, er det fortsat hverdag i landets detentioner og fængsler, hvor tæsk, elektrochok, waterboarding og voldtægt begået af politiet går ustraffet hen. Rapporten *Above The Law: Police Torture in the Philippines* bygger på interview med 55 torturoverlever, hvoraf 21 var børn, da de blev udsat for tortur. Otte af dem fortæller, hvordan betjente satte en pistol mod deres tinding og legede russisk roulette. Landets menneskerettighedskommission har modtaget 457 klager over tortur og mishandling siden 2001, men ingen ansvarlige er blevet dømt.

INDONESIEN: Myndighederne i Indonesien gør i stigende grad brug af blasfemi-love til at fængsle folk for deres ytringer. I rapporten *Prosecuting Beliefs: Indonesia's Blasphemy Laws* dokumenterer Amnesty, at antallet af antallet af blasfemisager er eksploderet fra 2004-2014, hvor 106 mennesker er dømt og fængslet i op til fem år for eksempelvis at skrive deres meninger på Facebook. Typisk er det tilhængere af religiøse minoriteter, der rammes af loven.

Følg Amnesty på

amnesty.dk

Hvad er næste skridt for at få afdækket CIA's samarbejde med europæiske lande om fangeprogrammet?

”Vi har i et årti opfordret de europæiske lande til at undersøge det til bunds. Polen, Rumænien og Litauen er alle afsløret i at huse hemmelige CIA-fængsler og har langt om længe indrømmet det. Det er nu, vi skal presse på for at få lignende undersøgelser i Storbritannien, Finland og Danmark, som alle har været involveret i at lægge luftrum til CIA's fangetransporter. Er det også landet i lufthavnene? Hvor meget vidste myndighederne? Jeg håber, at senatsrapporten får en knock out effekt. For nu hvor USA har lagt alt frem, hvad er så argumentet for, at andre lande ikke gør det samme? ❧

FLUGTEN IND I HELVEDE

I Columbia har guerillagrupper fordrevet over fem millioner indbyggere fra deres hjem under årtiers væbnet konflikt. Mange af dem ender i nogle verdens farligste slumbyer som Ciudad Bolívar i hovedstaden Bogota. AMNESTY har besøgt helvede på jord.

Ciudad Bolívar er inddelt i områder med yndefulde navne. Et sted hedder Vista Hermosa, Smuk Udsigt. Denne pige er fotograferet i Paraíso, Paradis.

Anna Suarez gemmer sine to børn af vejen under besøget hos familien, der har modtaget adskillige dødstrusler, fordi børnene var vidner til et dobbeltdrab.

→ Bogotá, Columbia

Som en økse hænger der en dødsdom over Anna Suarez. Da hendes børn forleden legede på en sti, blev de vidner til et dobbeltdrab. Gerningsmændene opdagede, at børnene talte med politiet bagefter. Det skulle de aldrig have gjort. Siden har Anna Suarez nemlig fundet små håndskrevne trusselsbreve foran sit hjem. Beskeden er klar: Hvis vi ser dine børn på gaden igen, bliver I dræbt.

“Vi flygtede hertil for at komme i sikkerhed”, siger Anna Suarez.

“Men vi er slet ikke sikre”.

Anna Suarez voksede op på en gård med dyr og frisk luft i sine lunger. Men hun flygtede fra landet og ind i en af verdens største og farligste slumbyer: Ciudad Bolívar i hovedstaden Bogotá. Hun er én af over fem millioner mennesker, som siden 1985 er fordrevet under Columbias lange væbnede konflikt med guerillabevægelser som FARC.

Anna Suarez er desperat. Hun kan ikke flygte længere væk. Hun er endt midt i det, som FN kalder en af verdens værste flygtningekatastrofer.

Faldefærdige hytter

Engang var bjergskråningerne, som Ciudad Bolívar vokser på, klædt af træer. Men nu er hver en stump fældet. Hundretusindvis af træ- og blikskure, boliger af skrald, telte af stjålne plastikpresenninger og faldefærdige murstenshytter dækker i stedet bjergsiderne. Over slumbyen bliver himlen skåret i stykker af hundredvis af kabler, der forbinder hver enkelt hjem til elmaster.

Ingen kender med sikkerhed Ciudad Bolívars indbyggertal. Forsigtige folketællinger viser en udvikling fra 35.000 beboere i 1973 til 713.000 i 2005. Andre siger, at der bor mellem 1,2 og 2 millioner i slumområdet i dag.

Uanset hvad er Ciudad Bolívar blandt verdens hurtigst voksende byområder. Men ikke på den gode måde. Hundreder af fordrevne colombianere ankommer hver eneste dag, fordi de ingen andre steder har at være.

Daglejere og narkohandlere

Regeringen kan langtfra følge med voksevæksten. Der er et rekordlavt antal politistationer, færre end én pr. 100.000 beboere. Der er

dårligere kloakering og generelt ringere infrastruktur end noget andet sted i Bogotá. Vejene, stierne og gyderne er sjældent asfalterede, og de veje, som findes, er hullede og revnede.

95 procent af Ciudad Bolívars beboere anslås at være fattige eller dybt fattige. En stor del af dem er tidligere landmænd, hvis landbrug blev overtaget af guerillabevægelser eller af hæren. Men i slumbyen er der ingen jord at dyrke. Her må beboerne genopfinde sig selv, ofte uden en uddannelse og uden at kunne skrive og læse.

Langt de fleste, som begynder at tjene penge i Ciudad Bolívar, tjener dem på uformel og ulovlig vis. Nogle forsøger sig som daglejere eller børnepassere for Bogotás bedre stillede. Nogle sælger kaffe eller bananer på gaden. Andre sælger kokain, crack eller våben. Nogle sælger sig selv.

Død mand i bagagerummet

Men fattigdommen virker som et mindre problem end farerne i Ciudad Bolívar. Døden lurker om hvert af slumbyens krogede hjørner. Et sted omringer en flok betjente en blå, bulet bil. I bagagerummet ligger en mand. Ingen ved,

Ciudad Bolívars beboere har ofte den samme historie: De blev smidt ud af deres boliger af uniformerede guerillasoldater og søgte tilflugt her.

hvordan han er endt dér. Men en betjent siger, at manden er død.

Et andet sted render en ung, barfodet fyr kun iført lange, trevlede stofbukser over en vej. Fyren halter af sted med sin knogletynde krop bøjet let forover. Han bløder fra brystet. Hans mave er farvet helt rød, og han drypper.

Hvad han er blevet udsat for er ikke unormalt i Ciudad Bolívar. Mord og overfald er den største dødsårsag blandt personer mellem 15 og 44 år. Hvis slumbyen var et selvstændigt land, ville det være blandt de absolut drabeligste. Ikke mindst fordi paramilitære grupper, narkobaroner og gangstere styrer slumbyen med hårde metoder, frygt og rædsel.

Skåret i småstykker

Grupperne er berygtede for at skære deres ofres arme, ben og hoveder af og efterlade stumper på gaden for at statuere eksempler.

Anna Suarez frygter at blive skåret i småstykker. Men dødstruslerne er langtfra det eneste, som hun har onde drømme om. Hun drømmer om dem, som guerillasoldaterne har gjort det af med: Hendes far blev dræbt. Hen-

des mand blev dræbt, og hans bror og søster blev dræbt. Hendes skolelærer blev dræbt. For øjnene af hende. Og hendes onkel blev dræbt. Og så er der dem, som blev kidnappet. Men som hun intet nyt har hørt fra. Er de også blevet dræbt, spørger hun. Eller findes de endnu?

Første gang hun flygtede for sit liv, var hun 15 år. FARC kom til familiens gård i Tolima, nogle hundrede kilometer fra Bogotá, for at

rekruttere hendes brødre til guerillahæren. Men faderen nægtede, og derfor blev han og moderen kidnappet. Efter flere dage blev de afleveret på gården igen. De vidste ikke, hvor de havde været. De var beskidte og havde hverken drukket eller spist. Bagefter tog familien en beslutning: De måtte væk. Suarez har aldrig siden set gården. Men hun savner den.

Hun skabte sig et nyt liv og fik en mand. De

KONFLIKTEN I COLUMBIA

Den blodige konflikt mellem den columbianske hær og guerillabevægelserne har stået på siden 1964, da FARC blev dannet med en anti-amerikansk, marxistisk ideologi. FARC (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia) er den militære gren af Det Columbianske Kommunistparti.

Konflikten har drevet næsten seks millioner columbianere på flugt siden 1985 svarende til 13 procent af landets befolkning. Det gør Columbia til et af de lande med flest internt fordrevne. Alene i 2013 måtte 220.000 flygte fra deres hjem, fordi hæren eller guerillagrupper stjal deres jord.

Regeringen og FARC har de seneste to år ført fredsforhandlinger i Havana i Cuba. Amnesty anklager både hæren og FARC for grove brud på menneskerettighederne og Geneve-konventionen, herunder vilkårlige drab og henrettelser.

Enten ville guerilla-soldaterne dræbe Maria Medina og hendes familie, eller også måtte de flygte. "Vi valgte livet og kom hertil", siger Medina.

Denne dreng, som afviser at oplyse sit navn, klarer sig ved at stjæle. Han håber, at han en dag kan forlade Ciudad Bolívar til et mere sikkert liv.

ejede et hus, holdt husdyr, fik børn og levede lykkeligt, siger hun. Men FARC kom på besøg igen. De tog hendes mand. Suarez flygtede med børnene. Hun ankom til Ciudad Bolívar i 2006. Siden har hun ikke levet. Hun har overlevet.

Likvideret ved højlys dag

Mange mord i Ciudad Bolívar bliver begået uden varsel. Andre bliver annonceret i god tid. Det er en af bagmændenes måder at sprede rædsel. Fænomenet bliver kaldt social udrensning og er hverdag i slumbyen. Hvilken beboer husker ikke, da en gruppe sidste år omdelte pamfletter for at lade alle forstå, at den ville optrappe mordene, ofte begået fra motorcykler med pistoler eller mini-Uzier?

Siden blev flere mennesker likvideret på åben gade ved højlys dag, og Bogotá's borgmester Gustavo Petro udtalte, at et land, som tillader den slags, ikke fortjener at blive kaldt et land.

Men trods politikernes skarpe vendinger føler ingen af dem, AMNESTY møder, at borgmesteren eller regeringen sætter ind mod volden og problemerne i Ciudad Bolívar.

Dog har Columbias præsident Juan Manuel Santos travlt med at leve op til sine valgløfter om endelig at skabe fred mellem FARC og staten efter 50 års krig.

Konflikten er årsagen til, at langt de fleste er endt her. Og fredsprocessen er ifølge FN gået bedre end nogensinde tidligere – indtil FARC

i november kidnappede en general, en advokat og en korporal, mens de tre var på gennemrejse i landets nordlige provins. Nu hænger forhandlingerne igen i en tynd tråd.

Imens må beboerne i Ciudad Bolívar finde sig i, at myrderierne fortsætter. Bandekrigene er også begyndt at ramme de mindste indbyggere, og i nogle år er flere end 100 børn blevet myrdet. Mange beboere er derfor desperate for at komme væk.

Anna Suarez ved, at også hendes børn er i fare. Derfor gemmer hun dem af vejen.

"Jeg beder til Gud om at beskytte mine børn. Vi kan ikke leve i Ciudad Bolívar", siger Anna Suarez.

"Men vi har ingen andre steder at være". ☹

De fleste beboere kommer fra landet og forsøger at genopfinde sig selv i uformelle job som gadesælgere, narkohandlere og prostituerede. Her ankommer et læs bananer, som fordeles ud mellem beboerne.

Under besøget hos Anna Suarez modtog hun trusselsopkald, som gjorde, at vi afbrød interviewet. Nogle i nabolaget havde fået nys om, at hun fortalte historier til en journalist.

Via Cerrada, står der på skiltet ved vejen, som denne etbenede kvinde er på vej imod. Det betyder "lukket vej".

95 procent af beboerne i Ciudad Bolívar anslås at være fattige eller dybt fattige.

FEBRUAR 2015

LIVE-REDAKTION: KATRINE LAURITSEN

Tahida aktionerede for 16-årige Moses fra Nigeria, der er dømt til døden.

Rollespillet gjorde indtryk på 14 årige Maria fra Guldbergskolen på Nørrebro.

AMNESTY UDDANNER SKOLEELEVER I AKTIVISME

Howdan arrangerer man en demonstration? Kan man sende et protestbrev direkte til USA's præsident? Hvad er en whistleblower? Disse og mange flere spørgsmål fik 340 skoleelever fra 7.-10. klasse svar på, da de den 1. december mødtes til Amnesty's aktivisme-event på Nørrebro i København.

Eleverne kom fra 16 forskellige skoler og fik tips til, hvordan man ved hjælp af små handlinger kan gøre en forskel, blot man er mange, der gør det på samme tid. Eventen var en del af Skriv for Liv-kampagnen, der netop handler om, hvordan breve kan skabe forandring.

En af dagens opgaver var et rollespil, hvor eleverne oplevede, hvordan det er at blive tilbageholdt i et fængsel i Nigeria og blive presset til at underskrive en falsk tilståelse. Inspirationen kommer fra den virkelige historie om 16-årige Moses Akatugba, der i dag sidder på døds-

gangen i Nigeria dømt for at have stjålet tre mobiltelefoner. Og denne sag gjorde særligt indtryk på de 14-årige klassekammerater Tahida og Maria fra 8. klasse på Guldbergskolen på Nørrebro.

"Rollespillet gjorde, at man virkelig kunne leve sig ind i hans historie og forestille sig, hvordan det må have været for Moses at blive afhørt på den måde uden at have gjort noget galt. Han var på vores alder, så det identificerer man sig nok med. Og så er det så absurd, at man kan få dødsstraf for at stjæle tre mobiltelefoner", sagde Tahida.

STOKKESLAG TIL BLOGGER

Den 31-årige blogger Raif Badawi fra Saudi Arabien, som var en af sagerne i efterårets Skriv for Liv kampagne, fik 9. januar 50 stokkeslag på en offentlig plads i byen Jeddah efter fredagsbønnen.

Badawi er dømt for at fornærme islam, efter han oprettede en politisk blog, som inviterer til debat om politiske og sociale forhold i Saudi Arabien. Straffen lyder på 10 års fængsel og 1.000 stokkeslag fordelt over de følgende 20 fredage.

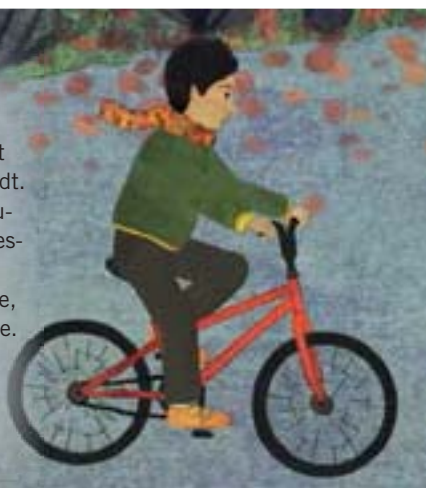
Hver torsdag klokken 16.30 mødes Amnesty-aktivister med repræsentanter for dansk PEN foran den saudiske ambassade i København, indtil vi ser en positiv udvikling i sagen. Alle er velkomne til at møde op og vise deres støtte til Raif. Det er på adressen Omøgade 8, 2100 København Ø. Eventuelle ændringer bliver annonceret på amnesty.dk/raifbadawi.

TEGNEFILM OM ASYLBØRN

Tegneren Jannik Hastrup, som blandt er kendt for Cirkeline, har lavet tre nye tegnefilm, som skildrer asylbørns hverdag, drømme og mareridt. Filmene, der hedder 'Jamila, gid jeg kunne flyve', 'Solen, jeg altid husker far' og 'Tefik, når du falder, du rejser dig op igen', indgår i Amnestys kampagne for at sikre bedre forhold for asylansøgere med børn.

"Børn i asylcentre er på mange måder glemte børn. Vi ser dem ikke, vi møder dem ikke, men en gang imellem hører vi om dem i medierne. De tre tegnefilm giver et sjældent indblik i børnenes hverdag, hvor uvished og frygten for at blive sendt hjem præger deres tilværelse", siger Amnestys generalsekretær Lars Normann Jørgensen.

Se Jannik Hastrups film på amnesty.dk

AKTIVISME, ARRANGEMENTER OG RESULTATER

AKTIVBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL

45.673

Samlet bidrag til Amnesty i 2014 fra Merkur Andelskasse, hvor 316 kunder nu har en støttekonto.

200 FLYGTNINGE I VEGA

Den 10. december var 30 år siden, at FN's torturkonvention trådte i kraft. Det markerede Amnesty med en koncert i Vega i København, hvor kunstnere bag projektet Flygtningestemmer gav koncert.

I aftenens anledning havde Amnesty inviteret 200 flygtninge, som opholder sig i danske flygtningecentre på Sjælland, med til koncerten, der var til fordel for de mange flygtninge, som lever et liv på flugt.

Det blev en meget rørende aften på Vega, hvor publikum kunne høre Søs Fenger, Julie Berthelsen, Tue West, Bryan Rice, Sys Bjerre, Ida Gard, Freya, Julie Maria, Jonas Rendbo, Frederik Veder-søe og Steffen Westmark fortolke sange skrevet af tidligere flygtninge, der nu bor i Danmark. Sange, som blandt andet beskriver den ødelæggende effekt, tortur har på et menneskes liv – selv mange år senere.

DET KAN DU GØRE...

1 MINUT:

Følg [@amnestydk](https://twitter.com/amnestydk) på Twitter og få vores seneste nyheder, artikler og aktioner direkte i dit feed.

5 MINUTTER:

Klik ind på amnesty.dk/skrivforliv og send et brev til en samvittighedsfange.

30 MINUTTER:

Mød op foran Saudi Arabiens ambassade en torsdag kl. 16.30 og vis din støtte til Raif Badawi. Se amnesty.dk/raifbadawi

1 WEEKEND:

Tag med til Amnestys landsmøde den 25.-26. april på Hotel Nyborg Strand sammen med 400 andre medlemmer. Det koster kun 300 kroner for en weekend med foredrag, film og debat. Tilmeld dig på amnesty.dk/landsmøde

Find os på:

AKTIVIST I AMNESTY:

Mød Hans Hüttel fra Aalborg, som har været aktiv i Amnesty siden 1994.

Hvordan er du en del af Amnesty?

Jeg er med i Amnesty-gruppen i Aalborg, hvor jeg er sekretær i det, vi kalder koordinationsgruppen – i daglig tale bare ko-gruppen. Fra 2000 og frem til 2013 var jeg med i lokalforeningen i Aalborg – jeg var med til at oprette den og med til at lave den om til den gruppe, vi har nu. Jeg har også gennem årene været med i landsdækkende udvalg under hovedbestyrelsen, der har fokuseret på policy- og strategispørgsmål i Amnesty International.

Hvorfor har du valgt at lægge din tid som frivillig netop her?

Jeg kom med i Amnesty i 1994, og dengang var der tre grupper. På det tidspunkt var det den typiske måde at blive frivillig på,

nemlig at være med i en gruppe og at arbejde med længerevarende sager, de såkaldte action files. Jeg kan godt lide både at koncentrere mig om længerevarende arbejde og at handle hurtigt, når det skal være. I Aalborg har vi efterhånden fundet gode erfaringer i at arbejde sammen om arrangementer og om at skabe synlighed. Det er en af vores styrker, og noget jeg har arbejdet meget med. Men også de lidt dybere diskussioner af menneskerettigheder, og hvordan vi bedst reagerer, har min interesse. Det har jeg fået afløb for i mandat-, policy- og strategiudvalg i dansk afdeling.

Hvornår stødte du første gang på Amnesty?

En af mine lærere i gymnasiet var med, og en af mine kusiner

var med. Det gjorde indtryk. Selv gik der dog en del år, før jeg tog mig sammen – jeg har kun været aktivt medlem siden 1994.

Hvad er efter din mening det vigtigste fokus for Amnesty lige nu?

Det suverænt vigtigste for os lige nu er at gøre det klart, at menneskerettighederne er universelle. Det vil sige, at de gælder for alle mennesker hele tiden. Der er forbløffende mange indflydelsesrige politikere og magthavere – også i Danmark – der gerne vil have noget andet!

Kom med til landsmøde

På Amnesty's landsmøde på Hotel Nyborg Strand den 25.-26. april kan du opleve en perlerække af danske og udenlandske menneskerettighedsforkæmpere, foredragsholdere og debattører. Bliv opdateret på Amnestys kampanjer og få indflydelse på organisationens fremtid. Her er et udpluk af landsmødets indhold, men der kommer naturligvis flere spændende ting på programmet. Hold dig opdateret på www.amnesty.dk/landsmøde

OVERVÅGNING

Hvordan balancerer vi bedst hensynet til borgernes retssikkerhed og privatlivets fred overfor politiets og efterretningstjenesternes mulighed for at forhindre og opklare terror og alvorlig kriminalitet?

MENNESKE- RETTIGHEDER I SKYGGEN

Mød Maryam Al-Khawaja fra Gulf Center for Human Rights. Maryam er en af de vigtigste forkæmpere for ytringsfrihed og forsamlingsfrihed i Mellemøsten.

PÅ FLUGT FRA SYRIEN

Hvordan sikrer vi beskyttelse og en tålelig tilværelse for de millioner af mennesker, som er på flugt fra konflikten i Syrien? Hvilket ansvar har Europa?

MIDDELHAVET ER EN KIRKEGÅRD

Den italienske flåde har reddet over 100.000 flygtninge det seneste år, men alligevel druknede over 3.000 på Middelhavet i 2014. Hør om Amnestys arbejde for at få etableret en permanent, fælleseuropæisk redningsplan.

TILMELD DIG

For 300 kroner får du en weekend med foredrag, debat og film samt overnatning og bospisning på Hotel Nyborg Strand i selskab med 400 andre engagerede Amnesty-medlemmer.

Se meget mere og tilmeld dig på amnesty.dk/landsmøde

Du kan også tilmelde dig på telefon 3345 6565.

AMNESTY I FRONTLINJEN

Anna Neistat er leder af Amnestys internationale researcharbejde. Hør hendes beretninger fra en række af verdens store konflikter.

BLIV MEDLEM AF HOVEDBESTYRELSEN

Landsmødet skal vælge fire medlemmer og en suppleant til hovedbestyrelsen. Alle, som har været medlem af Amnesty i mindst seks måneder, må stille op.

Læs mere om opstilling og hovedbestyrelsens arbejde på www.amnesty.dk/hb

HYMNS FROM NINEVEH

Hymns from Nineveh er lige nu aktuelle med vedkommende og smukke sange på det nye album "Visions", som har fået flotte anmelderroser med på vejen. Glæd dig til denne solo-koncert lørdag aften.

REND MIG I KONVENTIONERNE

Kan det virkelig passe at menneskerettighedskonventionerne er blevet utidssvarende eller ligefrem skal skrottes? Tag del i debatten.

www.amnesty.dk/landsmøde